

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIII. Štev. 110	TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67 UPRAVE 28-67 POŠTNI CEKOVNI RAČUN 11.409	Maribor, ponedeljek 15. maja 1939	NAROCNINA NA MESEC: Prejeman v upravi ali po pošti 14 din, dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din	Cena din 1-—
-------------------------	--	-----------------------------------	--	-----------------

Mussolinijev govor v Turinu

Govoril je proti pričakovanju samo o načelnih zadevah in se ni niti z besedo dotaknil konkretnih aktualnih vprašanj evropske mednarodne politike

TURIN, 15. maja. Včeraj ob 10.30 je prispel v Turin predsednik vlade Benito Mussolini, kjer ga na postaji sprejel na čelu odličnikov, častne čete in množice ljudi grof Turinski. Mussolini je v spremstvu ministrov Starace, Alfieria in Bottala obšel častno četo in odšel v mesto. Spremljalo ga je 120 mušketirjev, ki so že v soboto prišli v Turin. Pred postajo je bila zbrana velika množica ljudi, mesto je pa bilo vse okrašeno z zastavami, preprogami in napismi z Mussolinijevimi izreki. Na trgu Vittorio Veneto je pričakovalo duceja okoli 120.000 ljudi. Mussolini je spregovoril s tribune, ki je bila nalašč v ta namen postavljena.

SEDEM LET USPEHOV.

Svoj govor je pričel z besedami: »Ljudstvo turinsko in savojsko! Najzvestejši sodelavci fašizma! Tovariši! Ali se še spominjate mojih besed v zadnjem govoru, ki sem ga govoril pred vami pred 7 leti? Korakati in žrtvovati se, ako je potrebno, bojevali se in zmagati. Po teh 7 letih se vračam k vam, da vas vprašam: »Italijanski narod! Ali si še zvest temu geslu? (Bučno pritrdjevanje.) Ali si pripravljen ostati zvest tudi v bodoče? (Da.) V tem času je italijanski narod že korakal, se bojeval in zmagal. Zmagal je v Afriki, v deželi, o kateri so trdili evropski »strokovnjaki, da je nepremagljiva in kateri so dajali najrazličnejše garancije. In oni isti dajejo tudi sedaj garancije in pravilo, da bodo sedaj bolj uspešne. (Zvižg in smeh.) Mi smo ljublj garancijam zmagali in se nismo oplahili koalicijskih onih, ki so izvajali proti nam sankcije, katere je predpisala Zveza narodov. Namesto nas so te sankcije pokopale to Zvezo narodov, po kateri nihče ne žaluje. Italija se je bojevala in zmagala tudi v Franciji skupaj z junaško Francovo vojsko nad demokratsko-boljševiško koalicijo, ki je bila v tej vojni dobesedno zmleta. To je kratek pregled teh 7 let: ustanovitev cesarstva, priključitev Albanije ter povečanje naše moči na vseh straneh.

OS JE NERAZDRUŽLJIVA.

V trenutku, ko vam to govorim, se milijoni, morda stotilijoni ljudi, po vsem svetu med optimizmom in pesimizmom vprašujejo: »Ali se bližamo miru ali vojni?« To je težko vprašanje za ves svet, a zlasti za one, ki so prevzeli nase veliko odgovornost za odločitev. Na to vprašanje odgovorjam, da na podlagi treznega presojanja položaja v tem trenutku v Evropi ni tako velikih in zaostrenih vprašanj, ki bi opravičevala vojno, katere bi se iz evropske naravno razvila v svetovno. V evropski politiki so vozili, katere je treba razvozlati, toda za to ni potrebno seči po meču. Vendar se morajo ti vozili brezpogojno in enkrat za vselej razvozlati, ker se tudi primeri, ko si je treba bolj želeli kruto stvarnost kakor negotovost. To ni samo mnenje Italije, ampak tudi Nemčije in s tem cele osi. Tako je os, ki je dolga leta vodila paralelno akcijo dveh režimov in dveh revolucij in je sedaj s pomočjo milanskega pakta in vojaške zveze, ki hoče ta mesec podpisana v Berlinu, postala nerazdružljiva enota dveh držav in dveh narodov.

PRAZNE ILUZIJE NASPROTNIKOV.

Tisti, ki vsako jutro pričakujejo, da bo na tej osi nastala razpoka, bodo razočarani in osramočeni. Naj zato nihče ne goji smešnih iluzij, kajti doktrina fašizma je jasna in moja volja nezlomljiva. Kakor dosti, tako bomo tudi odšli in še v večji meri korakali skupno z Nemčijo, da prožimo dokaz mira in pravičnosti, ki si ga že tako dolgo žele vsi narodi. Mi si pa ne želimo miru zato, ker je naš notranji položaj katastrofalna, kakor Italija in svet. Že 17 let čakajo zamaši nasprotniki na to stvarno katastrofo, a čakati bodo morali še zelo, zelo dolgo. Mi

si pa tudi ne želimo miru zaradi fizičnega strahu pred vojno, ker nam je tak strah popolnoma neznan. Zaradi tega govorimo površni strategiji z one strani bližnje meje (francoske) o lahkem sprehodu po dolini Pada. Casi Franca I. in Karla VIII. so minili. Vojna, kakršno so oni vodili, ni več mogoča. Tedaj pa na tej strani Alp tudi ni bilo velikega 45 milijonskega naroda, kakor danes.

DEMOKRACIJE NISO ZA MIR.

Toda treba se je vprašati: »Ali odgovarja iskreni želji po miru v totalitarnih državah tudi enako iskrena želja na strani velikih demokracij?« (Množica: »Ne!«) Vi sami ste odgovorili. Tudi jaz dvomim. V zadnjem času je bil spremenjen zemljevid treh celin. Pri tem je pa treba povedati, da niso niti japonska niti Nemčija niti Italija vzele niti enega samega kvadrantnega metra posesti demokracij (Anglije, Francije, Amerike, op. ur.). Kako naj si zato tolmačimo to njihovo besnost? Ali nas hočejo morda prepričati, da gre za skrupule nemoralnega značaja? Ali mar mi ne vemo, s kakšnimi metodami so bili zgrajeni njihovi imperiji ali s kakšnimi metodami so jih ohranili? Zato ne gre za vprašanje ozemlja, ampak za nekaj čisto drugega. V Versaillesu je bil usvarjen sistem, ki ga je mogoče imenovati sistem pištol, naperjenih proti Nemčiji in Italiji. Ta sistem je sedaj dokončno porušen, zato ga hočejo zamenjati z garancijami. To dokazuje, da velike demokracije niso iskreno za mir.

ITALIJA JE NEPREMAGLJIVA.

Ta dejstva pravijo, da so delavnosti že pričele vojno, ki bi se mogla imenovati »bela vojna«, to je vojna na področju gospodarstva. One žive v iluziji, da nas bodo omajale. To je utvara. Vojna se ne dobiva šamp s pomočjo zlata. Več kot zlato je vredna volja in pogumnost pred

izkušnjavi. Mogočni blok 150 milijonov ljudi, ki se je tako naglo dvignil od Baitika do Indijskega oceana, se ne da prestrašiti. Vsak napad nanj bi bil zaman. Vsak napad bi bil odbit. Po sistemu naperjenih pištol se bo zrušil tudi sistem garancij. To moram povedati odkrito, ker italijanski narod ljubi resnico in stvarnost. In zakaj smo tako močni, ker sta narod in režim v Italiji eno in isto. V socialnem oziru bomo ostali vedno zvesti postulatam, katerih smo se doslej držali. Z vzgojo bomo ustvarili fizični in moralni tip novega Italijana. Vse to zahteva strogo disciplino in koordinacijo naporov, kakor tudi krepitev volje, ki ji ni enake. Naš narod se nikogar in ničesar ne boji. Pred 90 leti je ustanovil mali Piemont večno carstvo. To se je zdela tedaj kot blaznost, toda bila je vera, in ta je zmagala. Kdo še more dvomiti v našo bodočnost? Naj pride kar koli, dosegljivo bomo vse svoje cilje.»

ODMEV V ANGLIJI.

LONDON, 15. maja. Londonski politični krogi so sprejeli včerajšnji Mussolinijev govor v Turinu radovedno, a mirno. Čeprav je bil govor zelo temperamenten, vendar v njem ni bilo zahtev po francoskem ozemlju, niti omebe glede italijansko-angelskega razmerja in Gdanska. Poudarjena je bila le solidarnost nemško-italijanske politike.

ODMEV V FRANCIJI.

PARIZ, 15. maja. Vtis včerajšnjega turinskega govora je bil splošno ta, da med narodni položaj trenutno ne prinaša novih aktualnosti. Dejstvo, da Mussolini ni omenil razmerja med Francijo in Italijo, smatrajo prej za ugodno znamenje. Os se po vsej priliki ne bo premagala. Preših bo v ofenzivo šele, ko bo sprevidela, da stvari ni več mogoče spraviti s sedanjega tira. Mussolini je točno pred letom dni govoril v Genovi o barieri, ki loči Francijo od Italijanov.

ODMEV V NEMCIJI.

BERLIN, 15. maja. Ves berlinski tisk podčrtava velik pomen včerajšnjega turinskega govora, ki da je najbolj bistven prispevek k bližnjemu italijansko-nemškemu vojaškemu paktu.

Konec obiska v Italiji

SLOVO OD RIMA, SOBOTA IN NEDELJA V FLORENCI, ODHOD IZ FLORENCE NA POT V BEOGRAD.

RIM, 15. maja. Nj. Vel. knez Pavel in knežinja Olga sta v soboto s spremstvom zapustila Rim in se odpeljala v Firence. Tudi slovo od Rima je bilo najveličastnejše. Na postaji so se poslovili od visokih gostov kralj, kraljica, Mussolini, Clano in drugi dostojanstveniki. Ob 14.30 je prispel poseben vlak v Firence, kjer je goste sprejel prestolonaslednik Umberto s prestolonaslednico. Pred postajo je bila zbrana ogromna množica, ki je priredila gostom navdušene manifestacije. Gosti so se nastanili v kraljevski palači Pitti. Tekom dneva so si ogledali razne muzeje in znamenitosti. Včer je bila slavnostna predstava v gledališču. Včeraj so napravili gosti izlet v okolico in obiskali tudi Fiesoli. Grof Clano, ki je tudi prispel v Firence, je priredil včeraj slavnostno kosilo znanjem ministru Cinciar-Markoviću. Sinoči so se jugoslovanski gosti končno poslovili in krenili na pot v Beograd.

Moten položaj na Sredozemju u

LONDON, 15. maja. Položaj na Sredozemlju je po sklenitvi angleško-turške pogodbe znova napet. Povsod se opažajo nova gibanja bojnih brodov in čet. Poseben pomen imajo pa te novosti v Gibraltarju. Po semkaj dospelih vesteh je prispelo v španski La Lineo 25.000 Italijanov. Pa tudi na družih španskih postojankah okoli Gibraltarja se opaža zbiranje čet in graditev utrd. Zaradi tega so bili izdani v Gibraltarju posebni ukrepi. V Franciji so ukinjeli vsi vojaški dopusti.

Franco išče posojilo

BURGOS, 15. maja. Vlada generala Franco išče posojilo 25 milijonov funtov pri francoskih, holandskih in židovskih bankah. Tako posojilo pa hoče dobiti samo, ako hoče dala potrebne garancije za svojo bodočo politično orientacijo.

Zapiski

Ahmed Zogu

Bivši albanski kralj Ahmed Zogu I., ki živi sedaj s kraljico Geraldino in dvorjani v Carigradu v Turčiji, je postal središče zanimivih kombinacij. Po informacijah

angleškega tiska ni izključeno, da ne postane kralj samostojne Sirije. V zvezi z angleško-francosko-turško zaveziško po godbu se namreč pričakuje v kratkem priključitev Hataja (Aleksandrete) k Turčiji in osamosvojitve Sirije, ki je bila doslej pod francosko nadoblastjo. Ahmed Zogu je bil rojen v Burgajetu v Albaniji 8. oktobra l. 1895. v plemenitaški rodovini Zogolli. L. 1916-18 je bil poveljnik albanskih prostovoljcev v avstrijski vojski, l. 1920. je postal poslanec, l. 1924. begunec v Jugoslaviji, l. 1925. je postal predsednik republike, l. 1928. pa kralj Albanije Zgu I. Letos je bil pregnan s prestola in je čez Grčijo zbežal v Turčijo.

Pozno, vendar ne prepozno...

Pozno, vendar ne prepozno so je prišli tudi Poljaki do spoznanja, da morajo slovanski narodi složno delati za svoji napredki. Poljski Sokol je sprejel resolucijo, kjer poziva narod na složno sodelovanje z vojsko, da branijo silerno ped poljske zemlje, če bi bilo treba, Slovanski narodi so drug za drugim podlegli, ker so bili nesložni.

Ali je Gdansk vreden vojne

Londonske »Times« objavljajo že več časa prispevke k anketi, ali je Gdansk vreden vojne. Anketo je pričel lord Pomsomy, ki je bil mnenja, da so pogajanja edino možna rešitev gdanskega vprašanja in da je ustvaril zadnji Hitlerjev govor za sporazum nova izhodišča. Prvi, zelo oster odgovor je dobil lord Pomsomy od bivšega mornarškega ministra Duffa-Coopera, ki je vehementno nastopil proti obnavljanju psihoze ugodenjanja nemškimi aspiracijam za neopajno odločnost obrambnega bloka. Polemika se še nadaljuje.

Sovjetski učenjak in krščanstvo

Vera je opij za narod! so prej trdili sovjetski politiki. Zdaj je pa imel prof. Ranovič v moskovskem zgodovinskem inštitutu predavanje, kjer je dejal, da »ima ta opij dobre lastnosti. Krščanstvo je imelo nad vse progresivno vlogo v borbi narodov proti vsakemu tlačanju, širilo je duh demokracije, zato mu je treba dati priznanje...« (Neue Zürcher Zeitung).

Taktika vojne politike

Za nas Nemce ima največjo vlogo, da ostanejo vojaški načrti v največji tajnosti. V nasprotnem primeru nam bo pogledni vsak uspeh, vsak učinek iznenađenja. Toda tudi uspehe iznenađenja ne smemo precejevati, kajti zmage v začetku še niso garancija za končni uspeh. (General von Metzsch).

Maribor, 15. maja.

Skoro bo minilo mesec dni, odkar politični svet obeh taborov Evrope z nervoznostjo ugiba: bo ali ne bo? Rusija, veselila, ki so jo geopolitični nekaterih držav kratkoma izrinili z evropskega zemljevida in potisnili k azijskemu trupu, postaja objekt splošne pozornosti in njena dalekosežna odločitev glede priključitve k zahodnoevropskemu bloku bo za beležena med prve postavke povojne diplomatske bilance.

Mnogim je nerazumljivo, da stopa nekdanji »nerodni ruski medved« s tolikšno previdnostjo in oklevanjem iz hladne ruske rezerve v nemirno evropsko pomlad. Toda med Angliji in Rusi je bilo že po priloži sami v preteklosti toliko medsebojnih trenj, da se ne smemo čuditi tipanju, s kakršnim se trudita diplomacija Londona in Moskve, da odstranita obojestransko nezaupanje.

Hladnokrvni Angličji se niso nikoli prepustili ekstremizmom, ki so netemperirano slovansko nprav pogostokrat zapeljale. Efekt angleške tvornosti se je, zahvaljujoč izvrstni pomorski legi domovine, izkazal v izgradnji mogočnega imperija, na znotraj pa v izkristaliziranem, tipičnem vzorcu zahodnoevropske kulture. Rusija nasprotno, prežeta mysticizma nepregledne ploskve »kopnih valov« svoje domovine, se je dolgo iskala in se našla prepričano šele tedaj, ko je njene politične sile izčrpala preljudna diplomacija političnih irgovcev — Angležev.

Rusija je prvič stopila v diplomatski stik z zahodom l. 1686., ko je pristopila k sveti zvezi Avstrije, Benečije in papeža proti Turkom. Kmalu nato so Angličji v nordijski vojni v zavezništvu s Švedsi obstreljevali z ladij ruske čete v Finskem zalivu. V španski nasledstveni vojni je bila Rusija spet v protiangelskem taboru. Pomorska nevrtnost Katarine II. je največ pripomogla, da so Angličji izgubili kolonije na sedanjem ozemlju Zedinjenih držav.

Angleško-francoski spor l. 1800. je izkoristil car Pavel I. in ojačil ruski vpliv v Sredozemlju z nordijsko konvencijo. Po amienskem miru in kasneje v Tilzitu je car Aleksander I. resno mislil, da bi skupno z Napoleonom in Zedinjenimi državami prislili Angleže na kolena. Do tega ni prišlo, ker je Napoleon odklonil ruski predlog, da bi se najprej razkosala Turčija. Po l. 1812. se je Rusija borila proti isti Franciji, s katero je bila Anglija že od l. 1793. v neprestanih bojih! Angličji so tedaj pridobili Metternicha in Talleyranda za zvezo proti Rusiji, Avstrijo so spustili v Italijo, da bi tako v zvezi s Turčijo zajeli ruski vpliv na Sredozemskem morju.

Po pariškem miru l. 1815. je še segal ruski vpliv do madridskega dvora. Mreža ruskih agentov se je predla po Italiji in Balkanu, v Franciji in na dvorih nemške državne zveze so trčile podtalne niti angleških in ruskih prizadevanj skupaj. — Rusija se je izčrpavala na Balkanu, sadove njenih žrtve je spet požel Anglež, ki je zaprt vrata v svet, Dardanele, Rusom pred nosom.

V Palmerstonovi dobi se je Francija po botala z Rusijo, ki jo vidimo malo kasneje kot rešiteljico Avstrije, države, ki je bila prej v angleškem taboru proti Moskvi. Evropski spor se je prestavil v Azijo, kjer so Rusi s prodiranjem v Afganistanu ogražali angleško posest v Indiji. Angleška diplomacija je imela polne roke posla, uspelo ji je, postaviti ruskim spletkam revanž na Krimu in v balkanskem vprašanju, kjer je Rusija po naporni vojni ekspedaciji ostala diplomatsko znova osamljena.

L. 1892. se je Francija vojaško zvezala z Rusijo, nasprotje obeh taborov se je preneslo na dolgo črto od Krete do Koreje. Pomirjenje je nastopilo šele, ko so oktobra 1907. sklenili Angličji z Rusi vojaško pogodbo, ki je držala do Bruslove ofenzive l. 1917. Angleški predlog, da bi bili tudi Rusi pritegnjeni k mirovnim pogajanjem, so zavrnili Francozi. Slednji so podpirali bele čete proti boljševikom, njihovi taktiki je pritegnil tudi Lloyd George. Trgovinska pogodba, dne 16. marca 1921. je nasprotje med Angličji in Rusi ublažila. Mačdonaldova vlada je dne 1. februarja 1924. priznala Rusijo, konservativna pa je l. 1927. prekinila odnošaje z Moskvo. Rusija je odgovorila z veliko

Napet položaj v Gdansk

INCIDENTI OB PRILIKI PROSLAVE PILSUDSKEGA. POLJSKI LISTI ZAHTEVAJO OD VLADE, DA NAPRAVI V GDANSKU RED.

GDANSK, 15. maja. Pri večerašnjih proslavah Pilsudskega so nastali na ozemlju Gdanska, zlasti v mestu samem incidenti Skupline nacionalnih socialistov so napadle poljske hiše, razbile več oken in strgale poljske zastave. Pri tem se je opazilo, da so se teh akcij vdeležili zlasti člani nacionalističnih napadalnih oddelkov, ki se v zadnjih dneh zbirajo v

Gdansk in Nemčije. V zvezi s parado SA in današnjim potekom funkcije dobe dosedanega komisarja Zveze narodov se pričakuje novi dogodki. Položaj postaja napet. Poljski listi pozivajo vlado, naj napravi v Gdanku red, ker je ogrožena varnost Poljakov in senat ne more nuditi zadostnih garancij za mir in red.

Poljske garancije Litvi

POLJSKA JE ZE VKLJUCILA LITVO V GARANCIJSKI SISTEM. — ENAKE POGODBE SE SKLEPAJO TUDI Z LETONSKI IN ESTONSKI.

VARSAVA, 15. maja. Lord Halifax je objavil poljskega veleposlanika v Londonu Raczynskega o angleško-turški pogodbi in angleško-ruskim pogajanjem. Po »Krakowskem Ilustrowanem Kurjerju« hoče pritegniti sovjetska Rusija k garancijam tudi baltičske države. Poljska pa je s svoje strani Litvo že vključila v garancije, ker je obstoj svobodne Litve živ-

ljenjski interes Poljske. Pri nadaljnjih pogajanjih med Londonom in Moskvo pretorej je še za Letonko in Estonko. Pri tem nenapadalne pogodbe teh držav z Nemčijo, ako bodo tudi sklenjene, ne bodo predstavljale nobene ovire. Poljska garancije baltičskim državam iskreno pozdravlja.

Ruska pomoč Kitajski?

SENZACIONALNE VESTI TOKIJSKEGA DNEVNIKA, KI JIH JE PA TREBA SPREJETI S PREVIDNO REZERVO.

TOKIO, 15. maja. List »Niši Niši Šim-bune« poroča, da je poslala sovjetska Rusija 50.000 mož čez Sinkjang (Kitajski Turkestan) na severno Kitajsko. Čete so že na potu. Maršal Cangkajšek je imenoval s tem v zvezi komunističnega voditelja Huteja in Motschinga za vojaška poveljnika na severozahodnem Kitajskem, ki je po zadnji vojaški pogodbi med

Moskvo in Cungkinkom prepučena sovjetski Rusiji. Ruske čete naj bi zato prevzele skupaj s kitajskimi obrambo tega ozemlja pred Japonci. Rusija pa pošilja z letali na Kitajsko tudi veliko število strokovnjakov za gradnjo letal, orožja in izdelovanje municije, kakor tudi instruktorje za organizacijo obrambe Siama, glavnega mesta province Senci.

Romunsko poročilo o incidentu v Dobruži

BUKARESTA, 15. maja. Agencija Radioroča o zadnjem pripetljaju na bolgarsko-romunski meji tole: Ko je ravnatelj neke romunske sladkorne tovarne bil na poti v svojo tovarno v sprejemstvu 11 delavcev, jih je naenkrat napadla tolpa 50 razbojnikov, jim pobrala denar in jih pretepala. Na krike na pomoč je prihitelo orožništvo, ki je po kratkem boju vse razbojnike polovilo. Med njimi je bila večina Bolgarov, drugi so bili Romuni. Nenadoma pa je nekaj razbojnikov pobegnilo, a so bili na begu ustreljeni.

S potovanja angleške kraljevske dvojice

QUEBEC, 15. maja. »Empress of Australia« z angleško kraljevsko dvojico na krovu je večeraj spet začela pluti s polno paro proti Kanadi. Zamudila se je tri dni v območju ledenih gora in pred sredo dopolne ne bo dosegla svojega cilja. S tem se je podaljšala zamuda za dva dni. Večeraj sta kralj in kraljica bila pri svečani maši in sta pela psalme, ki jih je kraljica sama bila izbrala. Kapitan ladje pa je moral ostati na poveljniškem mestu, ker so le dene ploščice še vedno ogražale ladjo.

Napetost na Daljnem vzhodu

SANGHAI, 15. maja. Pred Amoi, kjer so Japonci zasedli mednarodno koncesijo, so pripetila dva angleška rušilca. V prihodnjih dneh bo prispel tja tudi poveljnik angleških pomorskih sil na Daljnem vzhodu, admiral Percy Noll. Kitajci so se vklopali okrog petrolejskih tankov francosko-angleških družb in ameriške Standard Oil Company.

TOKIO, 15. maja. Japonsko vrhovno poveljstvo javlja, da so večeraj Japonci po strašni bitki pognali v beg 6 kitajskih divizij in 2 brigadi.

CUNGKINGO, 15. maja. Kitajsko vrhovno poveljstvo javlja, da se je njihovim četam posrečilo, ustaviti japonsko prodiranje. V južnem Honanu so Kitajci navalili Japoncem v hrbet.

potezno akcijo, skupno s Kemalom in Zagul pašo, Reza kanom, Sunjatsenom in Gandhijem je spletkarila proti angleškim interesom na azijski celini.

Oba tabora imata tedaj razlogov dovolj, da spraviša s poti vse sledove pre-

Domaci zapiski

Dr. Korosec s ovenski mladini

Na zborovanju mladinske organizacije JRZ v Celju je predsednik senata dr. Korosec med drugim dejal, da je »vsja mladina Slovenija v njihovem taboru«. Mi učimo mladino ljubiti slovensko zemljo, slovensko govornico, kulturo in vero, slovenske pesmi, šege in običaje. Učimo jo ljubiti našo jugoslovansko državo, ki je lepa v svojih gorah in ravninah, bogata v gozdovih, rudah in žitnih poljih, močna v zdravju in junaštvu svojih narodov. Jugoslavija nad vse! Niti pedi ne damo vzeti od nje, vse nam je ljubo in drago, vse je naše in nikogar drugega! Mladi kralj, mlada država, njima zvesto ob strani je naša idealna mladina. Našo notranjo politiko izpolnjujeta dve osebnosti, predsednik vlade g. Cvetkovič in voditelj Hrvatov g. dr. Maček. Razgovarjata se o bodoči ureditvi naše države. Nikdar ti razgovori niso bili tako resno in pošteno zamišljeni kakor sedaj. Če se tu in tam javljajo težkoče, nas ne sme plašiti, v nekaj dneh se ogromni kompleks najtežjih vprašanj ne da rešiti, prej ga 20 let ni bilo mogoče načeti. Upajmo, da bodo ti važni dogodki ugodno uspeli v korist vse države. V bodočnosti nam ni treba gledati črno. Ni povoda misliti na spremembo v JRZ. Želja nas vseh je, da se ta še bolj razširi. Slika zunanje politike se spreminja kakor slike v kalejdoskopu. Vsi se veselimo krasnega sprejema, ki ga je italijanski narod priredil Nj. Vis. knezu Pavlu in knežinji Oligi. Veselimo se izjav simpatij in prijateljstva odločujočih italijanskih političnih činitelev, kakor smo se nedavno veselili sličnih izjav iz Berlina. Nevarnost za vojno je v Evropi že minila, prosimo ljudstvo samo, naj se ne da vznemirjati od ljudi, ki mu ne želijo nič dobrega. Posebno jih prosimo, naj ne nasedajo komunistom, ki se delajo strašno domoljubne samo, da bi pošteno mladino usmerili v pota, ki vodijo do njihovega vzora: do volne in svetovne revolucije.

Netočne vesti o SSS

»Sokolski glasnik« zanika vse vesti, ki so krožile, o sklepu glede prenosa sedišča Saveza slovenskega sokolstva iz Prage v Beograd in da postane Gangl starešina. Seja, ki bi imela o tem razpravljati, še ni sklicana.

Korenine naše samozavesti

Noben državnik na kraju našega stoletja ne bo mogel prezreti 300 milijonov ljudi slovenskega porekla. Evropski slovenski vzohod je neusahljiv vrellec svežih, mladostnih sil. Izmed Nemcev in Slovanov bo pripadlo vodstvo kulturnešemu in pravičnejšemu. Kier koli se danes srečata nemški narodni socializem ter ta ali oni slovenski narod, se ríšejo obrisi nove Evrope. Tudi na koroskih tleh raste novo družina evropskih narodov, katere vodstvo bo izmed vodilnih evropskih plemen — nemškega in slovenskega — pripadlo kulturnešemu in pravičnejšemu. (»Koroski Slovenec«).

Koliko Jugoslovancev je v tujini

Po podatkih »Jugoslovanskega glasnika« v Chicagu živi izven Jugoslavije 2.500.000 Jugoslovancev. Navaja jih po vrsti: v Italiji 650.000, Grčiji 250.000, v Nemčiji 170.000, na Madžarskem 165.000, v Albaniji 60.000, na Češkem 3100, v Rusiji 2700, v Ameriki, Afriki, Aziji in Avstriji 1.113.000.

Dvojne brige hrvatskega naroda

Poleg splošnih, velikih misijskih potreb, imamo Hrvati še svoje posebne brige. Naša dolžnost je, da pomagamo svojim domačim misijonarjem, ki daleč po svetu mislijo na domovino. Za svoje akcije potrebujejo našo pomoč. Ena teh akcij naših misijonarjev je gradnja kapelice v Bošontiju v Indiji. Lepo bi bilo, da postavimo mi Hrvati zaščitno cerkvico v Bengali. Druga naša potreba je, da zgradi mo kapelico v Liri, pokrajini Uganda v Afriki. Prijatelji misijonarjev, zdaj se izkažite! Takoj se lotite posla, gre za rešitev poganskih duš! Pošljite prispevke na bogoslovni zbor »Stadler« v Sarajevu. Katoličani, pomagajte, to je vaša dolžnost, ki jo morate izpolniti. Ne sumimo, da odziv ne bo lep! (»Katolički tisk«).

teklosti. Poznavanje evrazijskega zemljevida pove, da sta vprav Anglija in Rusija vnesli, ki lahko vsaka v svojem ogromnem prostoru, brez medsebojnih trenj, v složnem delu doneseta neprecenljive sadove za svetovni mir.

-ine.

Novice

Naši planinci so zborovali

V nedeljo je bil v Novem mestu občni zbor Slov. planinskega društva, ki so se ga udeležili delegati iz cele Slovenije. Zborovanje je vodil predsednik dr. Pretner. Ta je po pozdravu zastopnikov poročal o razvoju našega planinarstva. Zanimivo je bilo tajniško poročilo dr. Zrimleja. SPD ima 31 podružnic, 7862 rednih, 1913 mladinskih in 976 članov akademske skupine. V oskrbi SPD je 59 planinskih

postojank, katere je lani obiskalo 84.054 turistov, od katerih je bilo 4136 Nemcev, 310 Angležev, 490 Čehov in Slovkov, 290 Italijanov, 121 Bolgarov in 88 Francozov. Lani je bila na novo ustanovljena podružnica SPD v Dravogradu. Poročilo o delovanju podružnic so bila zelo zadovoljiva in je povsod opaziti napredek ter uspeh v turistiki.

Gradnja justične palače v Celju

Celjski mestni svet je imel v petek zvečer sejo. Na seji je bilo med drugim sklenjeno sledeče: V drugem odseku ceste Petriček-Savski most se zgradi polstabilen most za 10.000 dinarjev. — Za zajetje studenca pri celjski koči se odobri 900 dinarjev. — Za ureditev propusta pri podvozu v bližini hotela Stegu se dovoli 3.200 dinarjev. — Sokoli - Matič se prispeva 1200 din za posipanje dvorišča pri mestni telovadnici. — Pogozdi se zemljišče pri Sv. Nežl v Ljubljani. — Na dvorišču vojašnice Krajca Petra se bo montirala svetilka. — Popravila se bo retorina peč v Mestni pivarni. — Za odkup zemljišče pri regulaciji Savinje bo

mestna občina prispevala 11.921,90 din. — Justična palača se namerava letos graditi na Glaziji. Med pravosodnim ministrom in mestno občino se bo napravila menjalna pogodba. Stroški za zgradnjo justične palače so proračunani na din 15.000.000. Občina bo izdala gradbeno dovoljenje za zgraditev sportnega stadiona za hrabro sv. Jožefa. Stroški za zgraditev stadiona so proračunani na okrog 1.600.000 dinarjev. — Sprejelo se je na znanje letno poročilo mestnega fizikata. — Sprejel se je Pravilnik o ureditvi mezd starih in časasnih mestnih delavcev in osnutek pravilnika za brezposelne v celjski mestni občini.

Učenjak napovedal celjske povodnji

Dne 2. marca 1774. je na svojem posvetstvu pri Dunaju umrl v okolici Celja rojen Ivan Ziga Popovič. S pridnostjo se je ta potomec srbske družine dokopal do profesorja botanike in nemščine na dunajskem vseučilišču. V svojem znanstvenem delu »Untersuchungen vom Meere« je že l. 1750. napisal naslednje: »Celje je od stoletja do stoletja zmerom bolj ogroženo od povodnji. Če ne bodo občistili strug Savinje, Voglajne, Hudinje, ob stiku pod stari celjskim gradom, bo mesto še hudo trpelo. Od leta

do leta se nabira tamkaj zmerom več kamena in drobirja, ki ga vode ne morejo več odnašati in odlagajo na kup.« Napoved pred 189 leti se je kasneje, posebno še ob povodnjah v minule desetletju, večkrat izpolnila. Zdaj pa tuji, ki se vozijo iz Celja na Židani most, izražajo priznanje prizadevanju oblastev, ki pravkar regulirajo zadnja obrežja ob Savinji navzgor. Vode Savinje bodo skoro ukročene in mesto pod stari gradom bo v dneh budnih našov lahko mirneje dihalo.

Za novo železnico v Prekmurje

Za železnico čez Slovenske gorice. Zadnje čase se ponovno slišijo zahteve, da bi se zgradila železniška proga od Maribora preko centralnih predelov Slovenskih goric do proge Gor. Radgona-Ljutomer. Ta proga bi bila tudi za Prekmurje velikega pomena ter bi bila posebno od gospodarskih faktorjev gotovo porazdravljena. Potrebno take ceste porije tudi številni prevoz s tovornimi avtomobili.

bili med Mariborom in Soboto. Važna bi bila pa tudi za osebni promet z Mariborom in ostalo Slovenijo, ker bi močno skrajšala sedanji ovinek preko Ormoža. Dokler pa je proge ni mogoče uresničiti, je treba predvsem pospešiti dela na cesti Maribor-Petanjci-Sobota, ki bo z dokončno zgraditvijo mostu na Muri izredno velikega pomena za Prekmurje.

Topolovčeva je bila zmrznila

Nedavno smo poročali, da so na Pohorju našli truplo nezname starke. Kmalu nato se je zgledal pri policiji posestnik Topolovec iz mariborske okolice, ki je prijavil izginotje svoje 67-letne matere Franciške Topolovčeve. Osebna opisa sta se ujela. Preiskava je dognala, da je

najdena starica na Pohorju res Topolovčeva. Ugotovili pa so tudi, da jo je na Pohorje odpeljal neki voznik ter na samoti odložil. Doma se je še hvajal, da je neko staro ženko speljal na napačno pot. Uboga starica je nato gazila po Pohorju ter v snegu zmrznila.

Petrova smola

Peter Šiljček je bil, odkar je v njegovem stasitem telesu dozorelo spoznanje nasledstva izvirnega greha, neugnan babjek. Kljub veliki dozi kavalarstva med Eviniimi hčerami je vročekrvni don Juan vendarle še utegnul, s prav dobrim uspehom dovršiti pravne studije.

Po dveletni praksi pri starem, bradatem pravdarju, je mladi mož napravil odvetniški izpit. Odprl je lastno pisarno, najel mlado, seveda živahno in lepo tainico Špelca ter vrtal za klienti.

Vse je šlo gladko od rok, toda drugod tako izkušeni ženskar ni utegnul priznati, kako se je vanj med narekanjem dolgodasnih pravnih in zaljubljenimi pogledi preko pisalnega stroja zaljubila Špelca do ušes.

Nekoga dne je dobil Peter Šiljček ne-navaden obisk. Saj tako se je zdelo Špelci, ki je z ljubosumnim smehom togotna udarjala po tipkah, ko se je krepka, napačnana dama le predlog zadrževala v gospodovi pisarni. Poslej je stasita ženska prihajala večkrat in izza vrata je na ubo tainice vselej udarjalo skrivnostno šepetanje in cmokanje. Ko je bilo nek- v gospodovi pisarni zelo živahno in za tainico ura preizkušnje natežja, so se naenkrat odprla vrata njene sobe. Vstopil je razburjen človek.

— Oprostite gospodična, mož sem one

dame, ki redna zahaja semkaj. Prosim vas, prijavite me nemudoma svojemu šefu. Moram govoriti z njim! Pri tem je mož divje opetel s svojo debelo palico.

Medtem ko je Špelca razburjena razmišljala, kako naj reši situacijo, se je na vratih prikazal Peter Šiljček:

— Prosim vas, kakšen hrušč je pa tu? Prišlec je razkašen stopil za odvetniškom v pisarno, se divji ozrl naokrog, toda dame ni bilo nikjer, Peter jo je bil še pravočasno odpravil po stranskem izhodu na ulico.

Prišlec je obnemel, naenkrat se je pa zadrl!

— Ničvrednež, ne boš me ugnal. Ha, čigava je pa ta kombinacija?

Peter Šiljček se je ves bled ozrl na nastanč. Tedaj je Špelca zbrala vso prisebnost in dejala:

— Varate se, gospod. Moja je! V podkrepitve svojih besed je privdignila kriplo.

Mož je radoveden uprl vanjo oči, se opravičil in šel. Ko so se za njim zaprla vrata, se je Petru odvalil kamen s srca. Stisnil je Špelci roko in jo vso srečno pritislil na prsa.

Drugo jutro je tainica prejela pismo naslednje vsebine:

»Pogled, ki ste mi ga nudili večerj ob priliki izgubljene kombinacije, me je tako očaral, da vas lepo prosim na čim prejšnji sestanekl...«

Važno opozorilo!

Vsakega 14. v mesecu začasno ugasne pravica do nezgodnega zavarovanja za 10.000 din tistim starim naročnikom, ki še niso poravnali naročnine do konca tekočega meseca. Čim prejme uprava »Večernik« od njih zaostalo naročnino, stopi njihovo zavarovanje zopet v veljavo.

Poravnajte zato naročnino takoj! V Vašem interesu ne odlašajte niti dneva več!

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Zborovanje dobrovoljcev v Mariboru

V Narodnem domu je bil večerj dopoldne redni občni zbor mariborskih dobrovoljcev. Zborovanje je vodil predsednik, šolski upravitelj g. Grčar. Poročilo je pokazalo živahno društveno delovanje, Organizacija šteje v Mariboru 78 članov. O podrobnem delu je poročal tajnik magister g. Puks. Po zanimivih poročilih je bila izvoljena naslednja društvena uprava: predsednik Grčar, podpredsednik Pogačnik, tajnik magister Puks, blagajnik Zele, odborniki Spanger, Lenart in Voštar, nadzorstvo Dreničič, Sardoč in inž. Vidic.

KER SO JI MOŽA ZAPRLI

Te dni je moral v zapor kočar Anton Petek iz Klokočevnika pri Ločah. Doma je ostala žena z neoblegljeni otroci. V četrtke je prišla žena na okrajno sodišče v Konjicah in pripeljala s seboj vse otroke. Stopila je v sodno pisarno in zaklicala: »Ker ste mi moža zaprli, imejte še otroke.« Po teh besedah je pustila v dvorani tri male otročiče in izginila. Neobleglenke so izročili začasno dvema ženama v oskrbo.

ARETACIJA ČLANA TATINSKE DRUŽBE

Maribor in okolico so zadnje čase razburjali mnogi vlomi, ki so bili izvršeni na enak način. Vlomilec je s ponarejenim ključem odprl stanovanja ter kradel samo denar in dragocenosti. Nedavno je bil okraden tekstilni mojster Schier v Tvorniški ulici, ki mu je drzni vlomilec odnesel kar 40.000 din, polkovnikovi vdomi Lubanovičevi v Malstrovu utelci pa za 50.000 din dragocenosti. Policija je dobila od neke stranke, pri kateri se je tudi oglasil vlomilec, natančen osebni opis. Posrečilo se je vlomilca prijeli. Je to 43-letni Josip Meixner, ki je pri zaslišanju več vlomov je priznal. Zaplenili so mu mnogo zlatnine. Hišno preiskavo so napravili tudi pri dveh vlomilčevih ljubcah, kjer so našli precej dragocenosti.

Ugotovljena identiteta utopljenca

Zandarmerija v Selnici ob Dravi je ugotovila, da je neznan utopljenec, ki so ga pred dnevi potegnili iz Drave na Faii, 60 letni Ferdinand Ramjak rojen v Remšku pri Konjicah in nazadnje uslužben pri posestniku Ivanu Kozjaku v Janževem vrhu v Ribnici na Pohorju. Ramjak je v petek zvečer še popival v neki gostinji na Janževem vrhu, tam prenočil, poti jutru pa izjavil, da bo napravil konec. Tudi raztelesenje je pokazalo, da je šel Ramjak prostovoljno v smrt.

o Novi vozni red. Danes opolnoči je stopil v veljavo novi vozni red.

o Poroka. V Šmartnem pri Slovenjgradcu sta se poročila Feliks Rutar, zobotehnik iz Maribora, in Angela Iršičeva, hčerka trgovca iz Turliške vasi.

o Če se ženske pripravijo... V mariborsko bolnišnico se je morala zateči 62-letna kmetka dnarica Marija Mom iz Frama. Ženska se je nekaj sporekla s sosedovo čevljarjevo ženo. Zadržila je pa pokicala na pomoč svoega moža, ki je Momovo udaril po glavi z nekim topim predmetom, da je padla pri prihli v nezavesti.

o S sekuro v koleno. Splavar Ateš Kolar iz Kozjega vrha se je pri delu na splavu vsekal v koleno ter se precej težko poškodoval.

o Spopad med sosedoma. 40letnega posestnika Ivana Repnika iz Pivole je v prepriju udaril z nekim topim predmetom

njegov sosed ter mu ziomil nosno kost in levico. Repnik se zdravi v bolnišnici.

Celje

c Vse naročnike opozorjamo, da mora biti naročnina brezpogojno poravnana do vsakega 14. v mesecu, ako hočejo, da ostane v veljavi zavarovalnina 10.000 din za slučaj smrtne nesreče.

c Celjsko pevsko društvo je vsled preobličnih prireditvev v maju preložilo svoj koncert, na katerem bo proslavilo skladatelja Antona Lajpca ob njegovi 60 letnici in 45 letnico društvenega obstoja, na soboto 3. junija.

c Izvoz fekalij. Mestna občina razglašala, da bo iz estetskih in higienskih ozirav izvažala fekalije le v nočnem času in sicer od 21. zvečer do 5. jutraj.

c Avtubus mesta Celja je ukinil vožnjo na progi Celje - Rogaska Slatina, uvedel pa vožnjo na progi Celje - Teharje z odhodom ob 12.35 iz Celja in prihodom v Celje ob 13.55.

c Šoterski izpiti za kandidate iz celjskega, gornjegrajskega, konjiškega in šmarnskega okraja bodo 5. junija ob 8. uri pri okr. načelniku v Celju.

c Nočno lekarniško službo ima ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj«.

c Nesreča v Petrovčah. Dijaka celjske gimnazije Eberlin Rudolf in Stok Franc sta se peljala s kolešom iz Kasar proti Petrovčam. Med vožnjo sta se prevrgla v neki jarek ter obežata poškovoma v nezavesti.

Ptuj

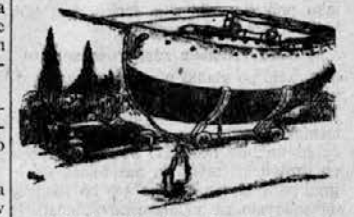
Materinski dan v Ptuj. Drž. meš. šola je s proslavo materinskega dne našla lep odziv. Moraina vrednost nje pa je še v tem, ker nam jo je mladina pripravila v svoji prisrčnosti in neprednosti, ki nas še najprej ter najbolj ogreje. Največ tega je bilo položena v Materino življenje, v simbolične slike, ki jih je priredil učitelj Hasl, ter v pesmi z najrazličnejšimi motivi o materi. Po uvodni recitaciji Levstikove pesni Mati je imel Drago Hasl predavanje v temi: Ivan Cankar o materi; nakar je pred njegovim vodstvom zapel dvoglasni dekliški zbor ob spremljavi klavirja dve pesni. Rajaini nastop, ki ga je našudirala Vida Sedibauer, je prijetno popeljal spored. Po deklaraciji narodne pesni Štota Jerica, je tucenka Drotenkova odpeval več samospenov. — Nušičeva enodejanka »Naša deca« je ob pravem času nudila vedrosti.

o Seja mestnega sveta bo v sredo ob 18. uri.

o Nesreča. V bolnišnici so prepeljali Majoena Ludvika, viničarja iz Senčaka pri Sv. Tomažu. Poškodovana ga je neukrotljiva telica. Pastirja Ivana Hruščka iz Oslušev je konj pretudo stisnil k stebri. Pri podratanju drevoja je imel smolo 19-letni dninar Pučko Jožef iz Sv. Tomaža pri Ormožu. Postrak Franc pos. iz Grajenščaka pri Vurberku in kočarka Topolovec Marija iz Podlehnikna pa sta imela smolo pri hoji, da sta si polomila ude.

o Slovensna prisega ptujskih pontonirjev je bila v soboto dopoldne pred vojašnico.

o Ogljedava gospodična. Neka gospodična se je peljala iz Budine proti Ptuj. S koleša se je preveč ozirala po fantih. Zato se je na mah znašla v objemu telefonskega droga.

»Ali je tu nekje kako jezerc?«

Maribor

„Trije ledeni svetniki“ so za nami

Vera v „vremenske bogove“ se je letos izkazala — „Mokra Zofka“ je prinesla spet sonce

Pomladi, kakršna je bila letos, že dolgo nismo bili deležni. Sonca je bilo na pretek, postalo je na kraju marca in v aprilu že tako toplo, da so ljudje odlagali plašče, kmetje so se goloroki potili na polju. Primanjkovalo je ponekod že pitne vode, reke so klavrno gnale skromne vode po izsušeni strugi.

Z majnikom, mesecem šmarnc, ki ga je človeška poezija obdarila z lepoto in mu nadahnila podobo, vse drugačno od sedanjega vremena, smo

prešli, v pravi, deževni režim.

Postalo je čez noč hladno, tople južne sape so zamenjali vetrovi, ki se porajajo v hladnem rezervarju mrzlega severa. Dan za dnem »vleče« hladno z gor, sonce se utegne izza pretiranih plahit oblakov le redkokoli razliti svojo nič kaj močno toploto po zemlji. Nebo je po večini že vse majniške dneve oblačno, vtišek svoje solzavosti je pa doseglo v teh dneh, ko se je stara kmetiška prislovica o ledenih svetnikih spet enkrat izpolnila.

»Vera« v tri ledenike.

sv. Pankracija, Servacija in Bonifacija, ki so se zvrstili od minloga petka do nedelje, je v kmetovski praksi že zelo stara. Brumni opazovalci vremena, kakršni so bili že od nekdaj vprav kmetje, gozdarji, drvjarji, lovci in pa — vsi čebelarji, so nameč prepogostokrat opazili, da se je toplo pomladno vreme okrog teh »svetnikov« le prerado skuvalo. Krivec, močni morski veter z juga, pa sever so se tedaj stekli med seboj in v preteklosti niso redki primeri, ko je z višjih planin, pa tudi iz pohorskih grebenov dospel v teh dneh sneg v doline. V nenadnih zjasnitvah je neredkokrat pobrala strupena slana vse nežno cvetje po drevi in vrtovih.

Znanstveno vremenslovje je sicer opazovanja o treh ledenjkih in mokri Zofki potrdilo, ozvirlo za trditve, da bi bilo periodično nastopanje pomladne ohladiče v zvezi vprav s temi svetniki. Iz polpreteklih izkušenj je že znano, da smo imeli baš v tem času najlepše dneve majnika, hladno obdobje nenadnega nastopa poslabšanege vremena se je pa javilo šele na kraju, ali pa tudi v juniju. Kmetje in kopalci dobro vedo, kolikokrat jim je bilo pokvarjeno vse poljsko delo, kosnja, slednjam pa »sietovanje« ob breznihi rek z nenavadno dolgim, mrzlim vremenom meseca rožnika.

Trije ledeni svetniki so nam tudi letos pošteno zagodli.

Obzorje je bilo zabasano z oblaki, večerajšnja nedelja klavrna, nevredna majnika. Izletniške postojanke na Pohorju po drugih planinah morajo čakati lepših dni, delo v vinogradih, hmeljniki in na polju je zastalo. Da je družina vremenskih bogov res solidarna, potrjuje današnji praznik sv. Zofije, ko se je v ranem jutru spet izcejala iz nebo preobilica dežja Mokra, kmetje so jo še bolj ozgotali, »uscana« Zofka, je tlačila po Dravski dolini na obzorje neprestano prenasičene rezerve oblakov, ki so zastirali pogled po vinorodnih gorah. Granitni blok Pohorja in vse obrobje Dravskega polja, venec gor daleč naokrog, se je zaporedoma zakrival s ploho nalivov, ki so bili videti od daleč kakor da bi snežilo. Savpijske Alpe so prejele precejšnjo inerno pomladne sneža, Drava, Mura, Savinja in Sava z vsemi dotoki ženejo umazano, naraslo vodo s seboj. Izsušeni studenci, pa kavnice v planinah, se bodo spet napolnili z deževnico, splavjarji, ki so bili posebno na nekaterih točkah Savinje že v veliki zadregi, kako spraviti premoženje lesa preko čeri, ki so motele iz pitve vode, lahko pristavilo svečko na čast »vremenski svetnici ki je tako pošteno zaključila mokri čas. Ob vedrem, sončnem vremenu

se bodo vzdignile zdaj trope splavov in polzele po gladki ploskvi rek na jugovzhod.

Pomlad smo bili za nekaj časa zamenjali s podobo mrzle jeseni. Seveda, če bi ne bilo nežnega, svežega zelenja po drevi in tratah, ki nas tolaži, da je pred nami še lep čas, ko nas bo sonce le odskočevalo za majniške nevedščosti. Iz omar so prišli svet tovrstniki na dan,

po nezakurjenih vlaknih se zavijajo potniki k vanje.

Vrtinarji in sadjarji so v skrbeh,

kaj bo s cvetjem. Zgodno sadno drevje ima že lepe, ko lesnik debele nastavke plovod, ki jim utegne le po menjavi dežja in sonca nastala rja škoditi. Težko čakajo toplega sonca čebelarji, kajti maj je čas, ko se polnijo panji z belim satjem in medom, številni roji razveseljujejo prijatelje

Zmaga opozicije na občnem zboru NZDU

Včeraj se je začel ob pol devetih dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma občni zbor Nabajvalne zadruge državnih uslužbencev v Mariboru. Zborovanje, ki ga je vodil predsednik zadruge Reher, se je zavleklo do poznih popoldanskih ur. Zborovanja se je udeležilo mnogo delegatov, ki so napolnili spodnjo dvorano in številno članstvo, ki je zasedlo svoje prostore na galeriji. Udeležilo se je nadalje zborovanja osrednje zadruge Miloš Štiber iz Beograda. Takoj v začetku se je čutila močna opozicija, ki je kritično nastopala proti delu vodstva. Go-

vorniki so bili za svoja izvajanja nagradi s ploskanjem in odobravanjem.

Zadruge je ena izmed največjih trgovskih podjetij na Stajerskem in v Sloveniji sploh. Od ustanovitve v povojnih letih do danes je napravila tak razmah, kakor ga ni napravilo nobeno trgovsko podjetje pri nas. Lanskoletni promet je znašal 27.389.359 din ter je dal zadruzi 4.546.788 din kosmatga dobička. Zaloga blaga je znašala koncem lanskega leta 5.736.582 din, dolžniki zadrugi pa so dolgovali zadruzi koncem leta 3.919.316 din. Premičnine znašajo 1.609.602 din, ne-

Grobovi odkrivajo burno preteklost

Pred dobrimi 300 leti Mariborčani še niso bili podjetniki, trgovci in meščani v današnjem smislu. Kadar je bil kmet na polju, ni bilo mešana doma. Prideloval je večinoma vse za lastne potrebe in svoje lastne proizvode je sam prodajal. Vendar pa je že imel politične ambicije. Hotel je biti kot stan enakopraven cerkvenemu in plemiškemu... Tako je pripovedoval g. prof. Baš ob gramozni jami ob cesti proti Betnavi, ki je delavec v gramoznicah prenehal z delom in zaklical: »Kostil! Nekaj človeških kosti se je zakotalilo s kamenjem na dno jame. Tu bo morda tretji grob protestantskega pokopališča, ki je bilo tu. Ohranjeni so računali

za graditve pokopališča in plotu in po tje je mogoče sklepati, kakšna je bila oblika pokopališča in kje je stala cerkev. Ta prostor je dal na razpolago grof Herberstein, ker v mestu niso smeli pokopavati protestantov. Mesto je bilo deželno knežje, deželni knez je bil predstavnik centralizma, plemstvo je bilo protestantski in s pomočjo meščanstva je skušal razbiti centralizem resnično moč plemstva. Mariborski meščan je torej že nastopal kot kal nečesa novega. V tem primeru je pomenila protireformacija nekaj naprednega, čeprav je prišel v mesto škof Bremser s komisijo in vojak. Sklepal je meščane, jim pridgal, jih pregovarjal

premičnine pa se cenijo Meljski dvor na 1.485.602 din, Zadrugi dom na Rotovškem trgu na 1.873.155 din, stavbe v Cvetlični ulici na 42.500 din in zemljišče v Cvetlični ulici na 120.000 din. Stanje rezervnega sklada je znašalo 3.335.559 din, sklada za članske namene 2.217.548 din, pokojninskega sklada 499.108 din, sklada za zadrugo propagando 14.875 din, sklada za dobrodelne namene 6.985 din in stanje kreditnega sklada 68.269 din. Režijski stroški so znašali 3.072.630 din. Upravni odbor je predlagal, da se razdeli čisti dobiček za rez, sklad (20%), za pokojninski sklad uslužbencev (5%), za dobrodelne namene (15%), za članske namene, za zadrugo propagando itd. pa 8%, dočim se ostanek 52% povrne zadrugi. Pri tajnih volitvah, ki so bile po večurni debati, je zmaga opozicija, tako je novi odbor močno izmenjen. V upravni odbor so prišli: dr. Janko Hacin, Slavko Juhart, Ivan Močivnik, Ant. Reher, Slava Pahor, Danilo Wesiak, Tone Bajt, Janko Križan, Mirko Lesnik, Drago Gračnar, Joža Gorup, Alojz Para in Josip Močan iz Celja; v nadzorni odbor: Peter Klarič, Simon Klemenčič, Herma Ročič in Videmšek iz Celja; v nadzorni odbor: prof. Lado Malakar, Mio Fajt, Srečo Andrejšič, Ernest Pipan, Ivan Ribič, Joli Apalietti in Josip Dolničar iz Celja, za namestnike pa: Franc Sovnik, Anton Mohor in Dolšek iz Celja.

V TRGOVINI ZASACEN TAT.

V trgovino Jakoba Laha na Glavnem trgu sta prišla 12-letni tkalec Karl Strömajer in njegov pajdaš »Hanz«. Medtem ko je slednji izbiral blago, je njegov tovariš skrivaj vtaknil dve obleki pod površnik in hotel pobegniti. Pri tem pa so ga zasačili in prijeli. »Hanz« je pobegnil. Strömajer je na policiji izpovedal, da sta na ta način skušala kraati še v drugih trgovinah, pa se jima ni posrečilo.

M. Klavna nedelja je bila včeraj. S kratkimi presledki je ves dan deževalo. Zemlja se je dodobra namočila. Vsi načrti nedeljskih izletnikov so se izjalovili. Ljudje so ostali doma. Ulice so bile prazne, lokali in kinematografi pa prav dobro obiskani.

m. Prvi transport delavcev za Francijo krene iz Maribora jutri (torek) zjutraj ob 5. uri.

m. Zopet ona... Pod tem naslovom je nekdaj dal v svet novico, kakor da bi moja tovarna olja ne obratovala in da se skladišča preurejujejo v stanovanja. Moja tovarna obratuje dalje in stanovanja so obstajala že od nekdaj. Pustil pa sem že lansko jesen postojal od znanj renovirati in sedaj tudi od znotraj s stanovanjem. Res je le toliko, da nameravam radi svoje starosti tovarno prodati. Hochmüller, tovarno olja, Maribor.

m. Poročili so se v Mariboru Kovačič Martin, pomožni delavec drž. žel. in Lovce Terezija, šivilja; Ambruš Martin, banovinski uradnik in Curin Melita, hči sldaidnišnika drž. žel.; Pihler Franc, sofer in Salaman Matilda, avtoprevoznik; Meglič Jakob, delavec in Klep Marija, delavka; Karo Francišek, predilec in Katarina Ferš, tkalka; Jurš Ivan, vinogradniški delavec; Križavec Stefan, kamnosek in Hamer Kuna, gundar, sobarica; Grubelnik Ivan, kmet in Vomer Olga, kmetka hči.

m. Na koncertu Glasbene Matice v sredo vabijo prijatelji češke umetnosti vse ljubitelje čeških skladb.

m. Umrla so Zamuda Ivan, posestnik sin, 30 let, Sv. Marijeta nize Ptuj; Vetrli Alojzij, del. 26 let, Zreče; Macelj Franc, dlnar, 23 let, Slov. Bistrica; Zela Marija, žena železnikarja v pok. 72 let, Zolgarjeva 8; Lesnik Franc, zaselnik, 82 let, Tržaška 1; Crnoga Franc, delavec, 32 let, Pobrežje.

m. Zveza Maistrovlihih borcev poziva vsa mariborska narodna društva, da se po svojih zastopnikih udeležijo nocojšnjega sestanka v tajništvu ZMB (Narodni dom). Razgovor o udeležbi na proslavi 21. t. m. v Guštanju. Sestanek bo ob 20. m. Ne prehitujate. Policija opozarja, da bo vse vozače, ki na križiščih prehitavajo, nastrože kaznovala.

m. Dan prometnih nesreč. Včeraj je bilo v Mariboru in okolici mnogo prometnih nesreč, ki so jih po večini zakrivili nepredvidni avtomobilisti in kolesarji. Več poškodovancev se je zateklo v bolnišnico m. V Smetanovki ulici 51 je nekdo ukradel avtoprevozniku Francu Prevolinu k avtomobilu 1600 din vredno dežno prenjalo.

m. Karambol. Na ovinku Milniške in Prečne ulice je delavec Anton Mikuš s kolesom trčil v neki osebni avtomobil in strij sprednjo šipo. Pri tem se je močno porezal.

Ure za liema

načinjene pri

Franz Bureš, Maribor, Vetrinjska ul. 26

m. Vandalizem. V Magdalenskem parku so nezani storičili izruvali kamenito klopi in napravili Olepševalnemu društvu precej škodo.

m. Brezobzirni kolesarji. V mariborsko bolnišnico se je te dni zateklo več oseb, ki so vse žrtve brezobzirne vožnje nekaterih kolesarjev. Tako je v Hrastovcu podir neznan kolesar 33-letno tovarniško delavko Marijo Kolarjevo iz Studence; ženska si je pri padcu prebila lobjanjo. — V Devici Mariji na Brezju pa je neznan kolesar brez luči ponoči podir delavca Feliksa Drozga; ta je padel s kolesa in se težje poškodoval po glavi. — Neki neznan kolesar se je zatekel podnevi v 54 letnega poštnega uradnika V. Zablacena iz Komenskega trga, ga podir u ta in ga močno poškodoval po levem licu.

k odpovedi prot notarijam in dal svečano protestantsko pokopališče razstreliti... Reformacija tu ni bila več sredstvo revolucionarnega meščana, temveč je ta oportunistično za privilegije, ki mu jih je nudil centralizem v boju s plemstvom, šel s protireformacij.

Preko travnika bo razkopan orientacijski presek, da se ugotovi lega pokopališča, cerkve in šole. Po najdenih grobovih bo mogoče ugotoviti, kolik del meščanov je bil protestantski. Tako nam grobovi, lobanje in priloženi predmeti odkrivajo lice starega Maribora, njegovo življenje pred stoletji, njegove boje in trenja.

m. Nesreča v tovarni. Stroj je zmečkal v neki tovarni desno roko delavke Ane Mrdavsove.

* Jadran. Jubilejni koncert se vrši v soboto v Sokolskem domu. V nedeljo pa se vrši ob 9. uri dopoldne slavnostni občni zbor v veliki dvorani Sokolskega doma. Cenjeno občinstvo opozarjamo na obe prireditvi Jadrana.

m. Nočna lekarniška služba: lekarna pri Oriu, Klavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Meljske in Aleksandrove ceste, tel. 25-32.

Kino

Grajski kino. Danes zadnjokrat v sologra Donavsk melodije. Torek Kdo je srečnejši kot jaz.

* Kino Esplanade. Danes zadnje »Pesem sreče Deanna Durbin, terek »Smehi mladosti« Magda Schneider, Wolf Albach Retty.

* Union kino. Do vključno torika veliki senzacionalni pustolovski film »Mr. Moto« (Zmaj Azije) z znanim Peter Lorre.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek: Zaprtó.
Torek, ob 20., »Hollywood«. Red B.
Sreda, 17. maja, ob 20. uri: Simfonični koncert Glasb. matice. Reda B in C.
Četrtek, 18. maja, ob 20. uri: »Dijak prjak«. Zadnjič. Znižane cene.

Simfonični koncert Glasbene matice, ki se vrši v sredo, 17. t. m. v Unionški dvorani, velja tudi za gledališke abonente reda B in C.

Radio

Ponedeljek, 15. maja
Ljubljana: 18. predavanje; 18.20 plošče; 20. Miroslav Vilhar: »Jamska Ivanka« (igrokaz). Beograd: 20. vokalni koncert ge. Evgenije Valjani Zagreb: 18. Bosanski sevdalinke. Sofija: 18.15 popularni koncert. Stockholm: 20.30 »Prodana nevesta« (opera). Firenze: 21. Verdijeva opera »Rigoletto«. Paris: 20.25 prenos opere. Beromünster: 20.30 Redko izvajana dela Roberta Schumanna, 21.30 oddaja za Svirarje v tujini, 21.45 švicarske pesni o ljubezni in pomladi. London: 21.45 Puccinijeva opera »Tosca«. Lyon: 20.05 poročila v hrvaščini!

Spor

ISSK Maribor prvak Slovenije

ISSK MARIBOR JE ODLICIL TUDI DRUGO FINALNO TEKMO V SVOJO KORIST TER POSTAL S TEM PRVAK LNP-a 1939/39

Kljub temu da je večeraj v Mariboru vse dan močno deževalo, se je zbralo na Rapidovem igrišču lepo število gledalcev, da prisostvujejo odlični borbi za naslov prvaka Slovenije. Maribor je tudi drugo igranje odlično v svojo korist ter tako odpravil nasprotnika s celotnim rezultatom 5:2. Uspeh ISSK Maribora je treba tembolj pozdraviti, ker se s tem po daljšem času povrnil naslov prvaka Slovenije v Maribor.

ISSK MARIBOR—SK BRATSTVO 2:1 (2:0)

Večrajšnja finalna nogometna tekma se je odigrala pri jako težkih terenskih in vremenskih prilikah, ki pa je vendarle nudila dovolj zanimiv prvenstveni nogomet, pri čemer so igrali vodilno vlogo v prvi polovici domačin. Maribor ko je druga pripadala gostom. Maribor si je do odmoru zmago zaslužil v tem delu igre, ki bil absolutno boljši nasprotnik, pri čemer sta se posebno dobro uveljavljala srednji krilci in Vane v napadu. Pri vseh terenski premoči pa napad nekaj časa ni uspel, zlasti radi odlično razpoložena vratarja gostov Bruna in neodločnosti strelcev. V 24. minuti je Bačnik neobrannljivo dosegel vodstvo, v 33. min. pa je Vodeb izkoristil napako obrambe in zvisal na 2:0. Kljub slabemu terenu je Maribor v tem delu pokazal lepo kombinacijsko igranje ter si je z večjo povezanostjo moštva in predvsem tehničnim znanjem, ki je pri obvladavanju žoge na takem terenu odlično, zagotovil dva gola prednosti, pri tem pa izpustil več lepših šans, gostovo pa je pri večrajšnjem terenu preveč igral v triju in zanamajjal krili.

Igra Maribora v drugi polovici je bila močno različna od one pred odmorom, ni jih bilo več spoznati. Napad je močno

popustil, kriška vrsta se je malo preveč posvečala obrambi, posledica tega je bila, da se je Bratstvo začelo terensko uveljavljati ter čimdalje nevarneje ogrožati Mariborova vrata. Obramba je bila preobložena s delom, ter je dobro čistila kockljive situacije, ki jih je ustvarjal pred vrati napad Jesečičev. Edini gol so dosegli gostje po lepem Trifunovičevem strelu v 34. min. Ta uspeh je goste vzpodbudil, vendar pa se do kraja rezultat ni več izpremenil, čeprav se je Bratstvu sedaj nudilo ravno tako dovolj šans kakor Mariboru pred odmorom. Igra je proti koncu postala ostrejša, vendar pa je minila ob premoči gostov brez vsakega incidenta.

Maribor se je predstavljal kot bolj povezana enajsterica, v kateri je zlasti ugajal srednji krilci, ki je dirigiral igranje, napad stebel moštva pa se je v drugi polovici pokazala obramba, jako dober dan je imel Marguč. Maribor je v startu in poirtovalnosti sicer zaostajal za gosti, močno pa jih je prekašal tehnično, pri primernejši taktiki bi jih lahko bil odpravi z mnogo višjim rezultatom.

Bratstvo je pokazalo svoje znanje šele v drugi polovici, do odmoru se je vidneje izkazala le obramba zlasti vratar. Najboljše igralce imajo v Zavrju na srednjem krilcu, ki je bil menda najboljši na polju sploh. Napad ni v celoti opravičil slovesa, ki ga uživa. Igral je precej raztrgano, jako sta pa ugajala Trifunovič in Crnobori.

Tekma je bila zlasti v drugi polovici precej ostra, kar gre pač na račun visokega vložka za katerega se je igralo, pa tudi na račun spolzkega terena.

Kot sodnik je funkcionirал s. g. Deržaj iz Ljubljane.

Naši mušketerirji vodijo v Budimpešti 2:1

PUNČEC V SINGLU PORAZEN — NASHA ZMAGA JE ZE SKORO SIGURNA

V Budimpešti tekmujejo predstavniki naše in madžarskega tenisa za Davisov cup. Kakor smo poročali, so bila tekmovalnja v petek radi dežja preložena. V soboto je v prvem singlu Milič premagal Gaboryja, ki je nastopil mesto dr. Dallosa, 6:4, 0:6, 2:6, 6:1, 6:1, dočim je bila druga igra med Punčecem in Asbothom v tretjem setu pri stanju 5:7, 0:4, 5:6 prekinitva ter se je večeraj nadaljevala. V tretjem setu je zmagal Madžar s 7:5, v četrtem pa z 11:9, čeprav je Punčec

ze vodil s 4:1.

V doublu sta nastopila Jugoslavana Punčec in Milič proti Madžaroma Asbothu in Gaboryju ter zmagala 6:1, 4:6, 6:2, 6:2. Punčec, ki je v singlu pokazal slabo razpoloženje, je igral v dvoje v odlični formi.

Danes se bosta odigrala še oba zadnja singla. Ker vodi Jugoslavija po dosedanjih igrah 2:1 in ji zadošča za končno zmago še ena točka, je naša zmaga nad Madžari že skoro sigurna.

Jugoslavija : Italija 2:5

NASHI ROKOBORCI SO PODLEGLI ITALIJANOM — VERBOŠT IN PIRCHER PORAZENA

V dvoran „Hrvatskega Sokola“ v Zagrebu je bil reprezentančni dvoboj naših in italijanskih rokoborcev, ki se je končal z zmago gostov v razmerju 5:2, kar pa še vedno predstavlja uspeh za naše atlete, saj uživajo Italijani sloves odličnih atletov.

Pred 1000 gledalci, ki so mestoma jako temperamentno spremljali razvoj dogodkov na blazini, je v šestam kategoriji Marjetti premagal Miliča, v perseni teži pa je dosegel prvo zmago za Jugoslavijo Molić nad Guidom. V lahki teži je Maqui po enakovredni borbi z malenkostno prednostjo po točkah odpravil Mrkuša. Najlepša borba dneva je bila v welter kategoriji med de Lucco in Reschivoschijem, ki je prinesla našemu moštvo drugo točko.

V srednji in polteški kategoriji sta se borila proti Italijanom Mariborčana Verbošt (Maraton) in Pircher (PSK). Verbošt se je jako nesrečno boril ter je moral kapitulirati pred Borgio, dočim je Pircher šele po trdem odporu podlegel Silvestri, ki je v svoji kategoriji eden izmed vodilnih atletov v Evropi. Tudi v teški kategoriji so si osvojili točko Italijani. Donatti je premagal po nezanimivi borbi Begača.

Borbe, katerim je prisostvoval tudi italijanski konzul Gobbi, je vodil madžarski sodnik dr. Papp, ki je dal našim atletom jako laskavo oceno, posebej pa de Lucci, ki ga prištevava med najboljše v Evropi.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skeivnost

»Nedvomno je sedel zraven njega,« je trmasto odvrnil zdravnik, »in to tudi pojasni nesrečo. Clinton je ustrelil dvakrat, in drugi strel je mogoče zadel vlak ali kakšen drug važen del letala, da je začelo padati proti tlu... Takrat je Clinton skočil s padalom.«

»Komu pa je naročeno, naj zadevo preišče in pojasni?« mu je segel Beeke v besedo. »Kako, hudica, je mogel dvakrat ustreliti? Te pištole se nabijajo spredaj in imajo samo eno cev. Dovolj neumnih kombinacij! Vrnimo se k dejstvom! Dejstvo je, da so po nesreči našli neznanca v letalu. To vemo. Če verjamem vam, je tudi dejstvo, da je bil umorjen. Vsaj krogla priča to, toda zanesljivo je še ni. Sicer pa bodo še s Scotland-Yarda poslali posebnega sodnega zdravnika.«

Archer je zardel.

»Če mislite, da bo kakšen drug zdravnik...« je začel.

»Gospod Beeke ima prav.« je hitro rekel Gibbons »Po takšnem odkritju bodo s Scotland-Yarda zanesljivo koga poslali.«

Zazdalo se je Beekeu primerno, da obr-

ne pogovor drugim.

»Vrnimo se k mlademu Clintonu! Na naša vprašanja je odgovarjal zelo čudno in se je večkrat zapletel v nasprotja. Več prič ga je videlo, ko je zapustil Bourget, in vse bi prisegle, da je bil brez sopotnika.«

»To še nič ne pomeni,« je odvrnil zdravnik. »Prav verjetno je, da je med potjo kje pristal in vzel koga v letalo.«

»Prav zanesljivo ne,« je odvrnil Beeke, kolikor je mogel posmeljivo. »Letel je v temi. Vrag ve, zakaj, — toda letel je. Pristanek v noči in na kraju, kjer ni letališča, pomeni samomor. Ne, prav trdno sem prepričan, da med potjo ni nikjer pristal. Sicer bi ga bil pa moral tudi kdo videti. Med Parizom in Londonom ni puščave, in če bi bil kje pristal, bi mi to že vedeli. Ne, truplo je prišlo v kabino po nesreči in Clinton je nedolžen.«

»Kako morete to trdit?«

»Padel je v Carringtonov park, skoraj dva kilometra od kraja, kjer se je primerljivi žolčin.« je odvrnil Beeke. »Kolkor moremo sklepati iz besed bolnega Duttona, se je letalo vnelo pet minut po padcu.

Slavija-Pobrežje na Ptuj

Porazila je SK Ptuj z rezultatom 5:1 (1:1)

Slavija-Pobrežje je večeraj gostovala na Ptuj v prijateljski tekmi proti SK Ptuj ter pri jako težkem terenu dosegla proti domačinom zaslužno zmago v razmerju 5:1. Igrišče je bilo za odigranje tekme popolnoma neprimerno — ponekod je segala trava do kolien — poleg tega pa je igranje močno oviralo dež, ki je lil ves čas. Domačini so se do odmoru dobro branimi, ko so dosegli v 20. min. prvi in edini gol, po odmoru pa je Slavija ubrala pravilno taktiko ter v kratkem času zabila 4 efektivne gole, izmed katerih rezultira eden iz enajstke. Igra je bila živahna in zanimiva, gledalcev pa je bilo radi jako slabega vremena zelo malo. Sodil je mariborski sodnik g. Kopic.

RAPID (JUN.)—ZELEZNICAR (JUN.) 3:0 P. F.

Večraj bi se bila morala odigrati na Rapidovem igrišču ob 10. juniorska prvenstvena nogometna tekma Rapid—Zeleznikar. V smislu predhodnega sporazuma je bil začetek tekme preložen na 10.30. Rapid je kljub temu pravočasno nastopil in sodnik g. Jančič, za katerega so merodajne službene objave LNP-a in o sporazumu ni bil obveščen, je ob 10.15 proglasil po praviku Rapidove juniorje za zmagovalce šele po njegovem odhodu so prišli na igrišče juniorji Zeleznikarja. SK Zeleznikar se bo v gornji zadevi obrnil za posredovanje na LNP, v kolikor se ne bo dala zadeva razčistiti doma.

DVE NOGOMETNI TEKMI V CELJU

Kljub temu da je ves popoldne deževalo, sta se tudi v Celju večeraj odigrali dve nogometni tekmi. **SK Celje** je imel v gostih **SK Jadran** iz Ljubljane, ki je po-

kazal lepo kombinacijsko igranje, napad pa je pred vrati vedno odpovedal. Celjani niso nastopili kompletni, vendar so imeli nekaj več od igre in so na račun večje odločnosti strelcev zaslužno zmagali. Gole za domačine sta zabila Dobraj (2) in Bajramović, za goste pa sta bila uspešna Štefanović in Maru. Sodnik g. Vehle.

V prvenstveni predtekmi je mladina SK Celja premagala mladino SK Olimpa v razmerju 8:1 (4:0).

ITALIJA—ANGLIJA 2:2 (0:1)

60.000 gledalcev je prisostvovalo meddržavni nogometni tekmi Italija—Anglija v Milanu, ki se je pričakovala z velikim zanimanjem, saj je šlo neoficijno za naslov svetovnega prvaka v nogometu. Tekma je nudila izredno visoko stoječ nogomet, Angleži so ponovno dokazali, da so za enkrat še pred kontinentalnimi moštvami. Po tekmi bi si bili zaslužili zmago. Dodler so Angleži igrali W-sistem, so imeli Italijani terensko več od igre. Vendar pa so šli gosti v odmor z enim golom naskoka, strelac je bil Lawton v 19. min. Po odmoru je Biava izenačil, v 19. min. pa je Meaza dosegel vodilni gol, ki so ga Angleži izravnali šele v 33. min. po Huttlu. V tem delu igre so Angleži igrali odprto ter dosegli veliko premoči, ki pa ni zadoščala za zmago. Igra je bila jako ostra, toda fair. Sodil je Nemeč dr. Bauwens.

HAJDUK—GRADJANSKI 0:2 (0:2)

V Splitu je bila večeraj druga finalna tekma za dr. Torbarjev pokal

s V tekmovalnju za Davisov cup v Napulju med Italijo in Monacom vodi Italija z 2:0. Potemtakem je skoro že gotovo, da se bosta v tretjem kolu srečali Italija in Jugoslavija.

s. Lige: Belgija — Švica 1:2.

Sokolstvo

V Parizu smo tesno izgubili

V Parizu je nastopila jugoslovanska telovadna reprezentanca v tekmi proti Franciji. Stadion Courbette je napolnila večitisočglava množica občinstva, ki je

napeto sledilo poteku tekmovalnja. Jugoslovanski tekmovalci, ki so pred odlično nastopili v Mariboru, so dosegli 331,90 točke, dočim so odnesli Francozi tesno zmago s 333,30 točke. Med podincini je zasedel prvo mesto Francoz Masset s 57,75 točke, 2. je Grice s 56,30 na 3. in 4. mestu sta Francoza, 5. je Meržičin, 6. Francoz, vsa nadaljnja mesta do 14. so pa zasedli naši tekmovalci Sokoli Kujundžič, Pristov, Forte, Peček, Budja, Strgar in Primožič. Pri preskoču čez konja je dosegel Meržičin 9,10 točke, inia bradlj 9,10 točke, Kujundžič pa je pri prostih vajah nabral 9,70 točke.

S sodišča

DELNA OBSODBA.

V soboto je tekla pri okrožnem sodišču ves dopoldan razprava proti Rudolfu Dorniku iz Sv. Pavla pri Prebrodu in 13 sokrivcem, češ da je prvi pripravil ponarejene bankovce, drugi so mu pa z denarjem pomagali. R. Dornik je dokazoval, da je z njegove strani bila le potegavščina nasproti lahkovernim kmet-skim ljudem, da so mu v upanju na udeležbo pri dobičku 12.000 din denarja skupaj spravili. Senat ni našel učinka ponarejanja denarja, ampak je dobil Dornik za to »potegavščino« leto in zapora, 13 so-obtožencev pa je bilo oproščenih.

Sah

§ V Leningradskem turnirju vodi Botvinnik z 10 točkami (iz 13), sledi mu Kotov z 10½ (iz 14) in Bjelavjenc z 9½ (iz 15).

Rešitev križanke.

Vodoravno: Korotan, korenina, Asen, kit, pisar, tu, alt, erar, do, Spa, Itaka, citat, vi, Italijan, Jelica, amanet.

Navpično: Kapadocija, kosilo, item, Orest, Itala, Rena, Stalin, on, repatice, tik, rak, jat, Anita, Ava, natura, Inka.

Toda nekdo je moral biti takrat že tam, in kdo je bil, bomo se izvedeli. Čakajte, Gibbons, ali v vasih nikogar ne pogrešajo? Ali se ni nihče oglašil pri vas? »Še ne, gospod Beeke. V več smeri smo obrnili preiskavo, toda ta krogla je zdaj vse postavila na glavo. Doslej smo mislili, da je mrtvec žrtov nesreče, da je bil umor...«

»Da, umor,« je zadovoljno zagodel Beeke. »Prepričan sem, da me je Šef poslal sem samo zaradi tega, da bi se dolgočasil. Potegniti me je mislil in se potem norčevati iz mene. Zda se bom pa jaz iz njega. No, saj bomo še videli. Ali poideš z mano v mirtvašnico, gospod doktor?«

Na stopnicah, ki so se kopaie v soncu, je Beeke počakal doktorja Archerja, ki se je pogovarjal z Gibbonsom. Obrnil se je k Eustaceu in se posmejal. Seržant je zamišljeno pokimal.

»Presenečeni ste, kaj, medved stari? Je vprašal. »Drbgače ne bi bili tako dobre volje. No, vse kaže, da bova morala ostati teden ali dva v Mallov-Datchettu. Mene prav veseli. Sicer pa, mirno je tu... Imela bova počitnice.«

Zadovoljno je pogledal pokono pokrājno, potem pa je nadaljeval. »Stanovanje si bova morala poiskati. Sinji lev, ki je tu nasproti, bo menda kakor nalašč. Ti svetli zlasti zorsti so mi prav všeč.«

»Kaj pa vendar mislite!« je vzkliznil Beeke in zaničljivo pogledal proti gostilni. »Stavim, da nimajo niti kopalnice. Saj poznam gostilne po deželi! In pri mojem zdravju!... Izprašujem se, zakaj je bil Clinton tako skrivnosten,« je nadaljeval. »Nekaj ve, pa ne mara povedati. In to je morda še v zvezi z umorom. Vprašujem se, kako je prišel iz Carringtonovega parka in kdo mu je pomagal. Zelo sem zadovoljen, da je izgubil uro. Ta mi bo za pretežvo, da pojem obiskat starega puščavnika. Kaj, vraga, pa spet klepetata nesrečni doktor? Ali misli, da je moj čas na prodaj?«

K sreči se je prav tedaj pokazal doktor Archer med vrati in počasi so šli skozi vas. Ljudje so gledali za njimi, Na Beekovo veliko veselje ni bilo še nikjer nobenega časnika. Vest o skrivnostnem umoru se še ni bila raznesla med svetom.

»Vse kaže, da je letalec pristal v Carringtonovem parku,« je začel spet doktor Archer. »Kako je je prišel od ondot? Ali je zbudil Carringtona? Sodim, da ga možak ni prav prijazno sprejel.«

»Ne, Clinton je rekel, da se mu je padalo nataknilo na zidu in da je lahko po njem zlezel na drugo stran,« je povedal Beeke. »Nikogar ni nadlegoval.«

(Dalje sledi)

Kultura

Proslava glasbene šole GM

Proslava šole G. M. je zopet dokazala njen raison d'être in popolno upravičenost v uvodnem govoru izražena apela po pozornosti in podpori vse javnosti. — Učni uspehi, ki ga je ta ustanova pokazala, upravičuje tudi upe, ki jih gojimo o bodočnosti naše glasbene kulture.

V tem okviru ni mogoče govoriti o vseh učencih, ki so nastopili. Moramo pa posebej omeniti tri nadpovprečne talente: Ljubana Vodeba iz klavirskega, Miro Ostankovo iz violinskega in Marjano Kalanovo iz pevskega oddelka. Vodeb in Ostankova sta še učenca v pravem smislu, imata pa oba že sedaj neko svojo fiziognomijo, ki se kaže izven direktnega upliva njihovih učiteljev. Zlasti polni, sočni ton Ostankove in njena odlična igra desne roke sta odlični, ki sta že daleč nad njen sedanjo tehnično stopnjo. — Njen nastop nam je odkril odlično pevko, ki bo morda v našem glasbenem življenju prevzela vlogo komorne koncertne pevke, ki je sedaj nimamo. Njen glas je plemenit in obsežen, čeprav ne zelo voluminozen, a ostale njene pevske lastnosti so prave tiste, ki jih pogosto pogrešamo na gledaliških deskah in so tako potrebne na koncertnem odru.

Omeniti bi še Vas. Laha, ki je z nenavadnim pogumom (na pamet) igral edino modernistično skladbo sporeda, kar zasluži posebno priznanje, čeprav je treba ugotoviti, da postavljeni nalogi ni bil do vseh konsekvenc dorasel. Vsi ostali so pokazali več ali manj talenta, vsi resno stremenje in možnosti močnega razvoja.

Šoli posameznih učiteljev bi bilo treba reči nekoliko več. Omejiti pa se moramo na najnujnejše. O šoli ge. Serajnikove (klavir) je treba omeniti poleg njenih na produkciji afirmiranih dobrih lastnosti nedostatek nekoliko trdega tona njenih učencev, zlasti v forte. V pianu in mlf ima igra njenih učencev več izraza in plastike. Šola g. Pahorja (violina) kaže odlike v intonaciji (ne glede na slučajne nečnosti zaradi tehničnih težav), toda nesigurnost v godalu (razen pri Ostankovi). Ta negotovost v godalu je

prišla zlasti do izraza pri sicer zelo nadarjenem učencu Dušanu Roglu, ki je onemogočil zaželen učinek predvajanih skladb s tem, da je igral vse tone, ki bi morali biti najbolj izraziti, skoraj »sul ponticello«. S tem se je moral zgubiti vsak espressivo, a nadomestila ga je neprimerna ostrina tona. Šola ge. Ropasove (solo-petje) ima svoje potrdilo v nastopu Kalanove. Za ostala dva učenca bi pa rekel, da je bil nastop prezgoden. V pevskem studiju je treba imeti mnogo potrpljenja in samozatajevanja, kar velja enako za učitelja kakor za učenca. Šola g. Bajdeta violoncello je nemara našla v nastopu njenega učenca tudi svoje potrdilo, moramo pa dodati, da daje nastop enega učenca premalo podlage za kako sodbo. Šoli g. Vrabca (viol.) je treba izreči priznanje zaradi tega, ker se loteva tudi spoznavanja sodobne literature, kar bo učencu dalo nujno večje glasbeno obzorje. Sicer pa velja tudi tu, da nastop je enega učenca, zlasti pa ob njemu vendar še nekoliko tujih okoliščinah (mislim na skladbo) ne dopušča sodbe o tehnični plati te šole. Isto velja za šolo ge. Finžgarjeve (klavir), zlasti še zaradi tega, ker je njen učencev nenavaden talent, in za šolo g. dr. Klasičeva (klavir).

Vsem učiteljem pa si dovoljujem izreči očitke, da so dali skoraj brez izjeme svojim učencem na izvedbo stvari, ki jim še niso dočela dorasli, bodisi muzikalno, bodisi tehnično. O samem sporedu moram tudi reči, da kaže slabe točke. Neokusni sladkobnosti (na pr. Drda: Spominke) ni mesta ne v učnem načrtu ne na produkcijah glasbene šole.

Nastop šolskega orkestra je bil uspešen in nam je pokazal naraščaj za orkestralni odsek G. M. bodočih dni. Nad vse razveseljiv je bil nastop deklishega zbra. ki je vsakakor v pravih rokah.

V celoti je potrdila ta produkcija šole G. M. dr. Crnkove besede v uvodnem govoru o stalnem napredku in ustovne tekom zadnjih let. L. N.

Zanimivosti

Tudi Bolgarija ima Zvezo narodov!

MOŽJE, KI VODIJO EVROPO, NAJ GREDO V CAREV BROT PO ZGLED, KAKO LAHKO ZIVE NARODI MIRNO IN SLOZNO MED SEBOJ.

Možje, ki so ustanovljali Zvezo narodov v Zenevi, so grešili, ker se niso zgleovali po primeru Carevga broda. Ta vas je zanimiva že zato, ker

biva v njej enajst narodov.

Je ena najstarejših vasi na Bolgarskem, leži v zaščiteni kotlini z blago klimo, 11 km severnovzhodno od Šumena.

Po izkoplinah, ki so jih našli v številnih gomilah okoliče, so ugotovili, da je bila vas ustanovljena že v IX. stoletju. Danes ima Carev brod nekaj nad 3800 ljudi, v njem živi 1100 Bolgarov, 300 Nemcev, 548 Tatarov, 204 Turke, 200 Rusov, 220 Čehov, 198 Madžarov, 120 Arnavtov, 200 Armencev, 300 Poljakov, 98 Holandcev in 240 Romunov.

Carev brod so ustanovili Tatarji.

L. 1854. za časa Krimske vojne, je prišla druga skupina Tatarov, tako da so postali ti v vasi najmočnejši. L. 1899. so prišli Nemci iz Banata in Besarabije, po rodu iz Porenja. Zemlja v Carevem brodu se je dobila brezplačno, zato je nastala tja splošna selitev ljudi.

Kako živi 11 narodov v vasi?

Vaščani so složni in pripravljeni drug drugemu takoj pomagati. Sporov kakor v Zenevi, ni med njimi. Hišni običaji in navade so ostale pri vsakem narodu različne, vendar pa bodo te kmalu izginile, ker se v zakonu mešajo med seboj. Ljubezna je prav tu pokazala svojo mednarodno vrnemo.

Ulice na vasi so obdane s pločniki in drevedri. Hiše so zidane vse po istem načrtu. So enonadstropne, imajo velika, moderna okna z zavesami, tako da ima

naselje že na zunaj lice majhnega evropskega mesteca.

Vas ima nižjo gimnazijo,

ki jo poseđa deca vseh narodov. Osnovne šole so tri: bolgarska, nemška in turška. Sredi vasi je nemški samostan s poljedelskim inštitutom, kjer se vežba mladina vseh narodov, dekleta pa bivajo v njem do 16. leta. Upravo samostana »Srca Jezusovega« vodijo nemške nune.

Vsi narodi v Carevom brodu se pečajo z gojenjem sladkorne pese. V vasi je edina selekcijska postaja za seme sladkorne pese na Balkanu. Na leto imajo nad 100.000 preizkušenih semen v pogledu njegove odpornosti in aklimatiziranja.

Blizu naselja je konjušnica,

kjer goje plemenite vrste te in ostalih domačih živali. Osnoval jo je že Mithad paša l. 1864. Knez Aleksander Batenberg, ki je bil v konje blazno zaljubljen, je imel sredi konjušnice celo svojo rezidenco. Tam je tudi podpisal l. 1885. akt o zednjenju severne in južne Bolgarske.

Andrej Spilkov

× Na svetu je 250.000 raznih vrst trav. V Ameriki so se odločili, da uredijo inštitut za trave. Svoječas je bila Amerika vsa preraščena s travo, zdaj so mnogi predeli postali pusti, peščeni. Da bi svet znova pridobil za kulturna tla, iščejo najprimernejše trave zanj. Dr. Hitchcock, vodja inštituta, je zbral 6000 razprav o travah vsega sveta. Več let je porabil za zbiranje teh bilk in prepotoval cel svet.

× Zakopan zaklad v stari hiši. Ko so v Hongkongu na Kitajskem podrl staro hišo, so delavci izkopali iz zemlje 50.000 srebrnih dolarjev iz l. 1850. Hiša je bila nekoč last nekega sodnika, ki je bil znan stiskač in odernih.

Znameniti može in njihove matere

Benjamin Franklin, veliki državnik USA, je z božansko ljubeznijo vnel v svoji materi. Dobrosrčna, skromna in štedljiva ženska, je podarila sinu zelo praktično vzgojo in smisel za idealne vrednote življenja. Na grobu svojih staršev je dal Franklin vklesati v kamen naslednji napis:

— Tu počivata Jozias Franklin in Abiah, njegova žena. Pet in petdeset let sta živela složno in spozumno skupaj ter vzgojila brez premoženja in večjih dohodkov od obriti dostojno številno družino, vzgojila z blagoslovljenim uspehom 13 otrok in sedem vnukov. On je bil skromen in moder mož, ona zvesta in potrpežljiva žena.

Z nedopovedljivo ljubeznijo je vsela Lenauova mati na svojem genialnem sinu, kakor da bi slutila za sina, ki se je kljub svoji genialnosti moral težko boriti za obstanek. Večkrat je tonila v siromaštvo, toda vselej nudila slednji košček kruha svojemu sinu. Pesnik se je poln hvaluznosti in ljubezni stalno zalekal k materi, da najde utehne pred udarci usode in raz-

Matr pesnika Kristijana Dietricha Grabbea ni poznala sončne lepote življenja. Zmerom se je batla za sina, ki se je kljub svoji genialnosti moral težko boriti za obstanek. Večkrat je tonila v siromaštvo, toda vselej nudila slednji košček kruha svojemu sinu. Pesnik se je poln hvaluznosti in ljubezni stalno zalekal k materi, da najde utehne pred udarci usode in raz-

očaranji. Tudi tik pred smrtjo je Grabbe prihitel k materi in lahko si predstavljamo bolečino ljubečega srca, ko je sin v njenem naročju izdihnil svojo dušo.

Immanuel Kant, veliki filozof, je iskreno ljubil svoje zgodaj preminulo mater. Po sinovi sodbi je bila to žena z hleščimi plemeniti vrtnami, plemenitim srcem, preduševnimi vrtnami, nepretrano vernostjo. Rodila je 4 sinove in 7 hčera, toda največje ljubezen je poklonila filozofu, ki mu je pripomogla k študiju. V starosti se je Kant pogosto spominjal tragične smrti svoje matere, ki je utonila pri reševanju utopljenke, svoje prijateljice.

Mozartova mati je podarila otrokom veselo naravo svoje duše. Z ljubeznijo se je oklenila dečka, ki je bil staršem globoko hvalčen. Da bi svojega otroka razveselila, mu je sledila na mnogih koncertnih potovanjih ter mu tako tudi v tujini ustvarjala udobno domačnost. Oče mu je po materini smrti pisal: »Ti si bil zenica v očesu tvoje dobre matere, ki te je izredno ljubila, bila nad vse ponosna nate in ki je — jaz vem to bolje ko ti — vsa živela v tebi!«

Schumann se je v besedi in pisnih »dolej navdušeno spominjal matere. Kot študent ji je pisal: »Tebi moja zvesta mati sem toliko dolžan. Za tvoje srebo svojega življenja, za svetlo, brezoblačno bodočnost!«

× 20 do 30 gramov soli dobi povprečno vsak dan človek v telo. Eskimi ne marajo soli. Jakuti in Lamuti je jemljejo prav malo. Severni narodi tudi manj kakor južni.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 80 cent; animacija orisovalna za te oglase le dan 6.—. Družbe orisovalne in letovalni oglasni dan 1.—. Na mesec. Najmanjši znesek za te oglase le dan 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvofno. Oglasi davki za enkratno objavo znaša dan 2.—. Znesek za male oglase po plačilu takoj pri naročilu orisovalna za te oglase v istemu sklopi in naročilo ali pa po odločitvi orisovalne za te oglase. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora orisovalna znanja za 3 dni

Razno

PRIMA ŽGANO APNO

paceni dobite vaonske ter avtomobilski pošilke. Ivan Časl, Radmirje, Savinjska dolina. 4084-1

IŠCEM POSOJILO

v znesku 25.000 do 30.000 in dam dotičnemu za obresti v lastni hiši dosmrtno stanovanje tudi potem, ki je že znesek poravnal. Ponudbe pod »Zadovoljnost« na upravo »Večernika«. 4332-1

MIZARSKA DELA

izvršujem vsem onim, ki svojega naročila šušmarjen in kaznilnik ne zaupajo, z vkladnim priporočilom. »Elika«, Maribor, Frančiškanska 12. 4350-1

Posest

HIŠICA SE ODDA v delavski koloniji radi se litve. Koseskega 47. 4336-2

PRODA SE POSESTVO

11 oravov, zidana hiša, krita z opeko, gospodarska poslopja, sadonosiški, travniki, njive, gozd. Cena dn 90.000. Cretnik Jurij, Crnolice, p. Sv. Jurij ob Južni železnici. 4346-2

Prodaj

NOVI CEBELNI PANJI sistem Znidarski, paceni na prodaj. Vprašati Koroščeva ulica 50. 4278-4

SPALNICA kavkaski oroh, ki urodno na prodaj. Robert Werles, Koroska c. 33. 4328-4

Prodaj kompletne rabljena OKNA IN VRATA vse v dobrem stanju. Vprašati se: Nasipna 18. Pobrežje. 4330-4

ZENSKO KOLO se prodaj. Smetanova ulica 54 gostilna. 4331-4

ŠTEDILNIK prenosljiv, oblika mize. Prodaj. Studenci, Ciril-Methodova 15. 4345-4

WERTHEIM-BLAGAJNA stola za razlednice, stola za izložbe in šipe, 25 kg tehnična, tiskalnica za zlatotisk in različno za malo knjigovezniško paceni napredaj. F. Novak, Gosposka ul. 9. 4344-4

Stanovanje

SOBA IN KUHINJA

se odda. Pobrežje, Gajeva ul. št. 1. 4327-5

SOBA IN VELIKA KUHINJA

se takoj odda. Gosposvetska 44. Pobrežje. 4337-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, se takoj odda. Pobrežje, Solška 4. 4338-5

SAMSKO STANOVANJE

(Garsoniera), soba, kopalnica itd. se odda v Prešernovi ul. 30a-1. 4342-5

3 SOBE IN KUHINJA

se takoj oddajo. Glavni trg 4, trgovina. 4347-5

Soba odda

VELIKA SOBA s štedilnikom s predsobo se takoj odda. Pobrežje, Prečna ul. 4. Vprašati na dvorišču, Polak. 4333-7

OPREMLJENA SOBA

z uporabo kopalnice se odda. Ob železnici 8-1. 4334-7

SOBA

s štedilnikom se takoj odda ali s 1. junijem. Viktor Parmova 19. Tezno. 4335-7

GOSPOD

se takoj sprejme na stanovanje in celo oskrbo. Meljska c. 29. 4341-7

DVE GOSPODICNI

se sprejmeta na stanovanje in hrano, Naslov v upravi. 4343-7

LEPA PRAZNA SOBA s posebnim vhom se odda takoj, Naslov v upravi. 4349-7

2 GOSPODA

sprejem na hrano in stanovanje s posebnim vhom. — Koroska 6-8. 4351-7

Sluzbo dobi

SPREJME SE DEKLE z dežele, katero zna voziti kolo. Pekarna, Limbus. 4329-9

Sprejmeta se z KLEPARSKA VAJENKA Kleparstvo Romih, Smetanova 33. 4348-9

Dopisi

Zelim znanja z mlado GOSPODICO staro do 25 let. Ponudbe s sliko na upravo pod »Mlada«. 3440-12

ZLATEKI!

Sem Te iskal zastoni! 4352-1.

Novo

blago za zavese

olepša Vaš dom Bogato izbiro prinaša

Tekstilana Budefeldt Maribor, Gosposka ul. 14

Najboljše kosovno apno

Apnenice Ant. Birolla, Kresnice pisarna: Ant. Birolla, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10